

Wiadomości Turystyczne

25 gr.

Rok VI.
Nr. 9

dwutygodnik poświęcony turystyce, komunikacji, uzdrowiskom, hotelarstwu i przemysłowi turyst.

Sprzysiężenie milczenia i nagonka

W artykule pod powyższym tytułem I. K. C. z dn. 25 kwietnia zastanawia się nad przyczyną milczenia Ministerstwa Komunikacji w sprawach tak ważnych jak Chelm, Pyramy, Westinghouse i autobusy P. K. P. Jednocześnie jednak I. K. C. twierdzi, że z powodu kolejki na Kasprowy nie ustaje jakoby „nagonka” na wymienione ministerstwo.

Dziennik Krakowski cytuje m. in. „Wiadomości Turystyczne”, zarzucając im, że dane, co do frekwencji, ogłoszone w Nr. 8, nie odpowiadają rzeczywistości.

Nie będziemy oczywiście polemizowali z I. K. C. w sprawach poruszonych ogólnie. Nie będziemy również w dalszym ciągu rozbijali muru sofizmów, jakimi otacza cytowane pismo każde swoje „twierdzenie”. Zajmiemy się tylko zarzucaną nam niecisłością, na którą w odpowiedzi wymieniamy poniżej szczegółowy wykaz biletów, sprzedanych przez kolejkę w dniach 26, 27, 28 i 29 marca, o których to dniach wyraźnie pisaliśmy w artykule p. t. „Demaskujemy bluff kolejkowy”.

Sprzedano mianowicie biletów:

dn. 26. III. czwartek.

1	po zł.	1.40	=	1.40
5	”	2.—	=	10.—
10	”	2.70	=	27.—
5	”	3.—	=	15.—
45	”	4.—	=	180.—
31	”	5.40	=	167.40
18	”	6.—	=	108.—
33	”	8.—	=	264.—
4	”	12.—	=	48.—
152				820.80

dn. 27. III. piątek

1	po zł.	3.—	=	3.—
30	”	4.—	=	120.—
7	”	5.40	=	37.80
10	”	6.—	=	60.—
1	”	8.—	=	8.—
2	”	12.—	=	24.—
1	”	15.—	=	15.—
52				267.80

dn. 28. III. sobota

2	po zł.	2.—	=	4.—
2	”	2.70	=	5.40
7	”	3.—	=	21.—
71	”	4.—	=	284.—
23	”	5.40	=	124.20
22	”	6.—	=	132.—
22	”	8.—	=	176.—
5	”	12.—	=	60.—
1	”	15.—	=	15.—
1	”	20.—	=	20.—
1	”	28.80	=	28.80
157				870.40

dn. 29. III. niedziela

7	po zł.	2.—	=	14.—
41	”	2.70	=	110.70
13	”	3.—	=	39.—
187	”	4.—	=	748.—
20	”	4.50	=	90.—
90	”	5.40	=	486.—
71	”	6.—	=	426.—
72	”	8.—	=	576.—
9	”	12.—	=	108.—
3	”	15.—	=	45.—
513				2642.70

Kto ma w głowie tabliczkę mnożenia, a pod ręką ołówek, ten z łatwością obliczy, że wszystkie dane, cytowane przez nas jako cyfry przeciętne, zupełnie jasno wypływają z powyższych zestawień.

Nie my więc podajemy „zupelną nieprawdę”, lecz I. K. C., który:

- 1) Stwierdza sam, że przeciętna frekwencja wynosi 281 pasażerów dziennie, co wystarczy jakoby na pokrycie kosztów, podczas gdy jak wiadomo, p. minister Urych stwierdził, że potrzeba na to 462 pasażerów;
- 2) usiłuje objaśnić przeskoda-

Wiosna na Mazowszu

Na niskich i mokrych łakach pow. Przasnyskiego wiosna przypomina poleskie rozlewiska.

Jubileusz Związku Uzdrowisk Polskich

mi natury technicznej małą frekwencję, podczas gdy przyczyny tej ostatniej leżą zupełnie gdzie indziej;

3) sugeruje nam, że „szukamy dziury w całym”, jakkolwiek nie my dziurawiliśmy to, co stanowiło całość, przeciwnie walczyliśmy właśnie o to, aby nam nie dziurawiono całości polskich Tatr.

I. K. C. cytując swoje dane cyfrowe, powołuje się na urzędowy komunikat zarządu kolejki. Jest to bardzo cenne, gdyż w innym znów komunikacie ten sam zarząd twierdził coś wręcz przeciwnego niż obecne. Mianowicie frekwencję średnią określił on na 300 — 400 osób w dniu powszednim, na 600 zaś w święteczne.

Obecnie zarząd spuścił z tonu i już przynajmniej do 281. My twierdzimy w dalszym ciągu że obecnie z trudem dochodzi się zaledwie do 200 osób, wliczając w to już wszystkie przejazdy zniżkowe i bezpłatne.

Smutna prawda „klapy” finansowej, przewidywanej oddawna i doskonale obliczonej przez wszystkich niezaślepienych, staje się coraz oczywista. Różowe sny o dochodowości kolejki skończyły się, a świt rzeczywistości przynosi niefortunnym entuzjastom tylko rozczarowanie, jedno gorsze od drugiego.

Mogli bowiem ustosunkowani budowniczości kolejki, wbrew potrzebie przypinać kosztowne kwiatki megalomanji do kożuchów polskiej nędzy, mogli, wykorzystując brak „przepisów wykonawczych” ignorować ustawę o ochronie przyrody, mogli „nie wiedzieć” o wprowadzeniu parku narodowego w Tatrach, mogli nawet ostatecznie prowadzić budowę wbrew prawu i ustawie, ale jednej rzeczy nie mogli dokonać: nie mogli zmusić społeczeństwo do jeżdżenia tą kolejką.

I tego nigdy nie dokonają.

Bank Polski daje 20 milionów na budowę dróg

Na posiedzeniu Rady Banku Polskiego w dniu 25 kwietnia Rada uchwaliła: — wobec rozpoczętego sezonu robót — postawić do dyspozycji rządu kwotę 20 milionów złotych z przeznaczeniem na natychmiastowe zwiększenie zatrudnienia przy robotach drogowych.

Do czasu wyjaśnienia szczegółów, dotyczących sposobu użycia tej znacznej w naszych warunkach sumy, powstrzymujemy się od omówienia tej uchwały, a to tem bardziej, że — jak mówią — podobno Bank Rolny i Bank Gospodarstwa Krajowego też mają wyasygnować większe sumy na budowę dróg.

Informacja

Prasowa

Polska

Biuro wiadomości z prasy w wycinkach Warszawa

ul. Bracka 5, telefon 941-53

Następny numer „Wiadomości Turystycznych”

który wyjdzie w dn. 15 maja, poświęcony będzie całkowicie uzdrowiskom polskim. Numer ten wyjdzie w zwiększonej objętości kilkumastu stron i zawierać będzie poza opisami wszystkich uzdrowisk artykuły wybitnych znawców zagadnień uzdrowiskowych na czele z p. dyr. depart. zdrowia M. O. S. dr. J. Adamskim.

Doroczny walny zjazd członków Zw. Uzdrowisk Polskich będący w tym roku jednocześnie zjazdem jubileuszowym z racji dziesięciolecia istnienia Z. U. P. w Warszawie, zgromadził poza licznymi przybyłymi członkami Związku również przedstawicieli władz, instytucji naukowych, społecznych i prasy.

Zjazd zagał wiceprezes Związku dyr. St. Wiśniewski, poczem przewodnictwo objął senator S. Karłowicz, zapraszając do prezydium prof. dr. L. Korczyńskiego z Krakowa, doc. dr. A. Sabatowskiego ze Lwowa, dr. M. Kozłowskiego z Zakopanego, dr. L. Dydzińskiego z Warszawy i wicepr. St. Wiśniewskiego.

Otwierając obrady, przewodniczący na wstępie wesał zebranych do uczczenia przez powstanie i minutę milczenia pamięci Marszałka J. Piłsudskiego oraz odczytał teksty depech od Zjazdu do Pana Prezydenta Rzplitej, członków Rządu i chorego prezesa Związku R. Jarosza, poczem uczczono przez powstanie pamięć zmarłego w tym roku członka zarządu inż. Byszewskiego z Buska.

W zastępstwie prez. Jarosza referat „Historja powstania, rozwoju i działalność Związku Uzdrowisk Polskich w ciągu 10-ciolecia jego pracy w Warszawie” odczytał przewodniczący, a potem wygłosił swój niezwykle ciekawy i świetnie opracowany referat wiceprezes Wiśniewski p. t. „Rozwój uzdrowisk polskich w okresie ostatniego 10-ciolecia”. — Skończył dyr. Związku H. Minkiewiczowa odczytała roczne sprawozdanie z działalności zarządu i referowała wnioski zarządu, dotyczące wysokości składek członkowskich na rok 1936/37 oraz utrzymania instytucji Komisji zdrojowych (uzdrowiskowych i klimatycznych), a przewodniczący Komisji Rewizyjnej dr. Rymkiewicz odczytał sprawozdanie i wnioski komisji, zawierające absolutorium dla zarządu i projekt zmiany regulaminu K. R.

Nad referatami, sprawozdaniami i wnioskami zawiązała się dyskusja, w której wzięli udział: dyr. depart. dr. J. Adamski, prof. Korczyński, dr. Wojtkowski (Lwów), dr. Sroczyński (Inowrocław) i burmistrz Zakrzewski (Krynica).

Po przyjęciu sprawozdań, udzieleniu zarządowi absolutorium i uchwaleniu wniosków zarządu i komisji rewizyjnej, wybrano w uzupełniających wyborach: na członka zarządu — inż. Jana Rokosza, dyr. Buska-Zdroju, na zastępcę czł. zarz. — p. Kozaka, dyr. Jastrzębia - Zdroju i na członka komisji rewizyjnej — p. M. Beniślawskiego, dyr. Juraty.

Zamieszczając powyżej sprawozdanie z jubileuszowego zjazdu, redakcja „Wiadomości Turystycznych” składa na tem miejscu Związkowi Uzdrowisk Polskich najserdeczniejsze gratulacje z okazji ju-

bileuszu oraz gorące życzenia jak-największych sukcesów w dalszej walce o rozkwit wielkiej rodziny uzdrowisk polskich.

Przy tej sposobności pragniemy podkreślić, że nie czujemy się wśród członków tej wielkiej rodziny, jak oficjalnie goście, lecz uważamy się za spowinowaconych na polu wspólnej walki o realizację tych ideałów, jakie przyswycięają kierownikom Związku od początku jego istnienia. — Biorąc żywy udział od założenia „Wiadomości Turystycznych” po dziś dzień, w górnych i chmurnych momentach tej walki, cieszymy się wspólnie w chwilach pomyślności i odnoszonych zwycięstw, smucimy w chwilach trosk i niepowodzeń, a przede wszystkim pracujemy wspólnie nad zaszczepieniem w świadomości czynników rządowych i samorządowych oraz całego społeczeństwa zrozumienia dla potrzeb przemysłu uzdrowiskowego oraz zapewnienia uzdrowiskom polskim pełni praw do niczem nieskrępowanego rozwoju.

Patrząc z perspektywy minionych dziesięciu lat na wysiłki, dokonane na polu modernizacji urządzeń w polskich uzdrowiskach, możemy z dumą stwierdzić, że w stosunku do swych ograniczonych możliwości, zarządy uzdrowisk osiągnęły wielkie postępy, a pod wieloma względami dopędziły na tem polu zasobne uzdrowiska zagraniczne, ciesząc się od dziesiątków lat opieką i poparciem swoich rządów. To też udostępnienie szerszym warstwom polskiego społeczeństwa nieprzebranych skarbów leczniczych, jakimi natura hojnie obdarzyła nasze zdroje, postępuje z roku na rok naprzód i postępu tego nie zdoła zahamować kryzys gospodarczy, jak to stwierdził w swoim referacie dyr. St. Wiśniewski, podając m. in., że w porównaniu z 1925 r. frekwencja w polskich uzdrowiskach w roku 1934 wzrosła o 50%. Oczywiście, na tem polu jest jeszcze bardzo dużo do zrobienia, bo niema kresu dla postępu na każdym polu życia, które stwarza wciąż nowe i wyższe wymagania.

Stojąc u progu nowego okresu w życiu Związku, mamy prawo na zasadzie dotychczasowych rezultatów patrzeć w przyszłość z nadzieją, że będzie on jeszcze lepszy, niż miniony, i że każdy następny rok zbliżać nam będzie po drodze do realizacji ideałów, przyswycięających kierownikom Związku w pracy nad rozwojem uzdrowisk polskich.

CIECHOCINEK CIEPLICA

Otwarcie sezonu 1 maja
Niezawodne w swem działaniu radocenne kąpiele solankowe, skutecznie leczą artretyzm, reumatyzm, ischias, choroby kobiece, choroby serca i naczyń. Usuwają cierpienia i skazy wieku dziecięcego, wzmacniają i hartują wątłe organizmy. — Ceny pobytu i kuracji w sezonie wiosennym od 1 maja do 15 czerwca — niższe

Informacyi udziela Państwowy Zakład Zdrojowy i Komisja Zdrojowa w Ciechocinku.

KRYNICA-ZDRÓJ

Sezon letni od 1 maja
Ceny taksy zdrojowej, kąpeli mineralnych w Nowych Łazienkach, w Domu Zdrojowym, oraz na wszystkie zabiegi w zakładzie przyrodniczym obniżone.
Rodziny urzędników państwowych korzystają w miesiącach marca, maju i od 15 października do 15 Grudnia z 50% zniżek za takse zdrojową, kąpiele i mieszkanie w domu Zdrojowym i Nowych Łazienkach.

NAŁĘCZÓW Zakład leczniczy i zdrojowisko

Istnieje od r. 1800
Leczy choroby nerwowe, przemiany materji, (cukrzyca) żołądka, kiszek, krwi, narządów krążenia, anemji oraz choroby kobiece. Umysłowo chorych i zakaźnych Zakład nie przyjmuje.
TANI SEZON: opłaty znacznie niższe do 15 czerwca, wynoszą od zł. 180 za 3-tygodniowy pobyt w Zakładzie, obejmujący: pokój z całodziennym utrzymaniem, na zlecenie lekarza — dietetycznym, porady lekarskie, zabiegi lecznicze, opał, oświetlenie elektryczne, centralne ogrzewanie. Pensjonat bez zabiegów od 5 zł. dziennie.
Stacja kolejowa Nałęczów — 2 1/2 godz. od Warszawy.
Na miejscu apteka, poczta, telegraf, telefon międzymiastowy
Informacje Warszawa: Zarząd, ul. Koszykowa 39 — telef. 8-09-50 Nałęczów: Zakład, telef. międzymiastowy Nr. 2.

KURSY SAMOCHODOWE - PRYLINSKI Jerolimskie 27

KURACJA WE FRANCJI PRZYWRACA ZDROWIE!

LECCIE SIĘ W SŁYNNYCH ZDROJOWISKACH FRANCUSKICH
Zniżki kolejowe od 15 maja do 30 września
Komfort — Rozrywki — Niskie ceny!
Informacje: OFICJALNE BIURO KOLEI FRANCUSKICH
Warszawa, Ossolińskich 4, tel. 684-85 i biura podróży

WIELKA ZNIŻKA CEN rowerów P.W.U.

Każdy dziś może mieć rower P.W.U. — Łucznik EXTRA! Niezawodny środek lokomocji — niezastąpiony sprzęt turystyczny
Katalogi na sezon 1936 oraz warunki sprzedaży wysyła na żądanie

BIURO SPRZEDAŻY PAŃSTWOWYCH WYTWÓRNI UZBROJENIA Warszawa, KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE Nr. 11

UWAGA: Wyjaśniamy, iż wyrabiamy ROWERY jedynie i wyłącznie marki Łucznik EXTRA! Wystawiamy w Wieży Górnoląskiej na Targach Poznańskich

Polska w międzynarodowym kolejnictwie

Niedawno odbyło się w Paryżu posiedzenie Komitetu Kierowniczego Międzynarodowego Związku Kolejowego „U. I. C.” oraz walne zebranie tegoż Związku i Komitetu Kierowniczego Grupy stowarzyszonych państw sąsiadujących t. zw. G. R. E. M.

Celem związku kolejowego U. I. C. (Union Internationale des Chemins de fer), do którego należą prawie wszystkie państwa Europy i niektóre Azji (64 zarządy kolejowe) jest ulepszenie i ujednostajnienie komunikacji międzynarodowej pod względem technicznym, taryfowym, rozrachunkowym, eksploatacyjnym, statystycznym i t. p. oraz wzajemne poznanie i zbliżenie się między zarządami kolei.

Kierowniczym organem związku jest wybierany Komitet Zarządzający, w skład którego wchodzi też i Polska.

Komitet ten wyznacza poszczególnym komisjom, których jest sześć, do opracowania poszczególne aktualne sprawy.

We wszystkich tych komisjach pracują również przedstawiciele Polski.

Co się tyczy stowarzyszenia kolejowego G. R. E. M. (Premier Groupement Régional des Chemins de fer Européens Membres de l'U. I. C.), to do niego należą dotychczas 5 państw: Polska, Czechosłowacja, Rumunia, Bułgaria i Jugosławia.

Kierownictwo i generalny sekretariat tego stowarzyszenia powierzone są przy wyborze na bieżące trzecie Zarządowi P. K. P.

Celem tego stowarzyszenia jest jak-najbliższa współpraca stowarzyszonych państw w dziedzinie komunikacji i solidarne występowanie w obronie swych dezyderatów na terenie międzynarodowym.

W r. b., jak zresztą corocznie, odbyło się w Paryżu oprócz Komitetu Kierowniczego U. I. C. również walne zebranie wszystkich członków tego związku (do głosu uprawnione są państwa, posiadające ponad 1.000 km. eksploatowanych linii).

Na zebraniu tem zostały wybrane jako zarząd kierowniczy na dalsze trzecie kolejnie komisje. Polska pozostała nadal członkiem zarządu. Dzięki uścisłej, systematycznej i celowej pracy, Polska zdobywa coraz większy autorytet i sympatję jak na terenie U. I. C., tak i G. R. E. M.

Bilanse turystyczne

Zarząd Polskiego Biura Podróży „Orbis” rozesłał do prasy biuletyn o odbytem posiedzeniu Rady Nadzorczej i przyjęciu do wiadomości sprawozdania Zarządu oraz bilansu za rok 1935, wykazującego zysk w kwocie zł. 82.140,56.

Na pozór zdawaloby się, że wszystko jest w porządku, co najwyżej może uderzyć kogoś bardziej wnikliwego, dlaczego właśnie w tym roku jest bilans Orbisu tak na wszystkie strony publikowany zwłaszcza, że w poprzednich latach były znacznie większe zyski (jak np. w roku 1933), ale o tem jakoś milczano.

Zresztą zysk 80.000 zł. w takim przedsiębiorstwie i w tak wyjątkowych warunkach eksportu turystycznego, skoro Orbis miał grosz paszportów zagranicznych do dyspozycji, nie jest zupełnie cyfrą zdumiewającą, ani też nadającą się do reklamy.

Powyższe uwagi zamieszczamy tylko mimochodem, gdyż uważamy, że w sprawozdaniu tego rodzaju przedsiębiorstwa mającego spełniać wielkie zadania natury gospodarczej, mniejsze znaczenie posiadają cyfry bilansu, a natomiast większe znaczenie posiada jego wymowa i jego bilans moralny.

Uważamy, że było obowiązkiem przedsiębiorstwa przy ogłoszeniu bilansu podać do publicznej wiadomości to wszystko, co w przeciągu roku bilansowego zdołał Zarząd Orbisu zdobyć dla życia turystycznego i zaksięgować na dobro przyszłego rozwoju turystyki w Polsce. Niestety, pod tym względem nie dowiadujemy się niczego.

Przedewszystkiem zupełnie pomija się milczeniem stan materialny, moralny i prawny Orbisu francuskiego. Już kilkakrotnie na tem miejscu wspominaliśmy, że sprawa turystyki, tak na terenie Francji jak i na terenie Palestyny, łączy się ściśle z zagadnieniem emigracyjnym. Zagadnienia te wiążą się ze sobą i stanowią wielki i ciekawy problem w kształtowaniu się naszych stosunków turystyczno-emigracyjnych z powyższymi krajami. Nad temi zagadnieniami nie można przechodzić do porządku dziennego, gdyż problem pozostaje problemem. Jest publiczną tajemnicą, że Orbis francuski w ostatnim czasie stracił swoje znaczenie i swój pierwotny cel; faktem jest, że na terenie Francji powstają coraz to nowe organizacje turystyczno-emigracyjne, które prowadzą swoista politykę wśród naszego wychodźstwa, zaturawiają je czestokroć jadem komunizmu i za to wszystko nikt nie odpowiada. Nawet do żadnej odpowiedzialności nikt nikogo nie pociąga — rzecz naturalna odpowiedzialności moralnej — a wiemy wszyscy, że dość poważną rolę w tych wszystkich zagadnieniach odgrywa Orbis i „Bank Polska Kasa Opieki” w Francji. Jakich wyjaśnień w tej dziedzinie są konieczne.

Drugim momentem bardzo aktualnym jest wypowiedzenie się Zarządu Orbisu na temat jego stosunku i jego przyszłych planów tak do Towarzystwa Wagons Lits-Cook, jakoteż do drugiej państwowej organizacji turystycznej, jaką jest Liga Popierania Turystyki.

Stosunek umowy i współpracy z Towarzystwem Wagons Lits-Cook ma dla nas o tyle znaczenie, że to ostatnie przedsiębiorstwo ma swoje oblicze, a mianowicie wyraźnie prowadzi politykę turystyki eksportowej z Polski. Wystarczy czytać ogłoszenia tego przedsiębior-

stwa, a co ważniejsze przeczytać broszurę tego towarzystwa, znajdującą się w wszystkich przedziałach wagonów sypialnych pod tyt. „Dokąd?” Otóż cały sens tej broszury i cała treść dotyczy liberalnej polityki pospółkowej na rzecz turystyki zagranicznej. Towarzystwo Wagons Lits-Cook ma może ze swego stanowiska zupełną rację, jednakże nie możemy się zgodzić z ich tezą, że bez naszych turystów wyjeżdżających zagranicę nie zdołamy pozyskać turystów zagranicznych do Polski! Przeciw temu na stanowieniu musi się cały polski świat turystyczny zastrzec. Polska jest krajem bogatym w piękno natury, ale nie posiada należytych inwestycji turystycznych i dopiero gdy w tej dziedzinie nastąpią zmiany na lepsze będziemy mogli mówić o imporcie turystów zagranicę.

Tymczasem wszelkie wywołanie masowe zagranicę nie może dać impulsu turystom zagranicznym do przyjazdu do Polski. My musimy przyjść za przykładem Niemców, którzy dzięki swej znakomitej organizacji potrafili zaprowadzić do tego, że w czasie świąt Wielkanocnych mimo kaprysów pogody ruch wycieczkowy w Niemczech pobli wszelkie rekordy. Specjaliści od statystyki turystycznej mówią, że na terenie Rzeszy wycieczkowało w okresie wielkanocnym przeszło dziesięć milionów ludzi! Są to cyfry imponujące i które z dumą można się chwalić. Niemieckie Narodowe Biuro podróży wykazując cyfry obrotów pasażerskich, nie wykazuje publicznie swych zysków uważając to za rzecz uboczną, a nawet dyskretną. Sedno tkwi w obrotach ruchu turystycznego a nie w terenie państwa, o czem sprawozdanie Orbisu niestety milczy.

Byłoby więc rzeczą bardzo wskazaną, by Orbis współpracując i będąc zwiastem umową z Towarzystwem Wagons Lits-Cook nie szedł po linii orjentacyjnej tego przedsiębiorstwa i nie stawiał na froncie swej działalności eksportu turystów z Polski, ale stworzył własne oblicze turystyczne z hasłem „Frontem do turystyki wewnętrznej”.

Nadużycia na dworcu głównym w Warszawie

Sprawa opieki nad turystami zagranicznymi na dworcu głównym w Warszawie domaga się stanowczego i szybkiego uregulowania. Instytucja powołana do tego — Związek Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy — jest bezsilny, gdy chodzi o tępienie nadużyć na tem tle, popełnianych przez osobników, pracujących na peronach dworca w momentach nadejścia pociągów z zagranicy. Do tego powołani są funkcjonariusze policyjni, lecz niestety nadzór policyjny obejmuje tylko wyjścia na perony, lecz same perony są terenem bezkarnego operowania różnych — znanych zresztą na dworcu — osobników, którzy zawsze znajdują sposób dotarcia do obcych turystów i eksploataowania ich nieznanymi języka, stosunków, cen i t. d. Znane są wypadki fałszywego informowania cudzoziemców co do kategorii hoteli, oszukiwania ich przy zmianie walut obcych, pobierania od nich pieniędzy na wnoszenie nieistniejących opłat urzędowych i t. p. malwersa-

A teraz przejdźmy do Ligi Popierania Turystyki i stosunku jej do Orbisu. Z zalem stwierdzamy, że Liga Popierania Turystyki nie rozesłała do prasy jeszcze swego bilansu zysków w przeciwieństwie do Orbisu, a natomiast dość często ogłasza cyfry statystyczne, dotyczące ruchu pasażerskiego i ilości przewiezionych pasażerów. Otóż znów pewna nieologiczność i nierówność postępowania tych dwóch instytucji.

Wedle naszego mniemania i zdania zapytywanym przez nas fachowców organizacja turystyki w Polsce może dać tylko dobre wyniki, jeśli praca będzie skoordynowana i wykonywana przez fachowców.

Nie możemy się dowiedzieć w żaden sposób, dlaczego Orbis, którego — wedle umowy z Ministerstwem Komunikacji — głównym obowiązkiem jest prowadzenie jaknajintensywniejszej akcji, zmierzającej do ożywienia ruchu turystycznego w Polsce, zrzekł się zupełnie organizacji pociągów popularnych na rzecz nowopowstałej organizacji w tonie P. K. P., podczas gdy wedle treści wyżej cytowanej umowy zarządowi P. K. P. przysługuje tylko prawo nadzoru nad wykonywanymi przez Orbis czynnościami? A więc znów jest do wyjaśnienia kwestja, co spowodowało Orbis do zmiany tej umowy względnie do wyrzeczenia się tego instrumentu, który dla turystyki masowej w pewnych warunkach ma wielkie znaczenie? Uważamy, że propagując hasło „Frontem do turystyki wewnętrznej”, nie można pozostawić zagadnień tutaj poruszonych bez odpowiedzi.

Czyżby sprzyśnięcie milczenia? Apeluujemy ponownie do Pana Ministra Komunikacji o zbadanie tych wszystkich dziś poruszonych zagadnień, o ile z ruchu turystycznego w Polsce ma się stworzyć jeden z motorów gospodarczych, ożywiających kraj. Pójdźmy za przykładem Niemiec i napewno ożywiemy całą Polskę, ale pod warunkiem zupełnego zreorganizowania, rzeczowego i osobowego, obecnego pożąłowania godnego stanu.

F. Z.

Sezonowe zniżki kolejowe

Wedle nowej taryfy kolejowej, obowiązującej od 1 stycznia r. b. osoby powracające z uzdrowisk krajowych i kąpielisk nadmorskich korzystając będą w sezonie letnim z 33% zniżki od ceny biletu powrotnego.

Zniżka będzie udzielana w okresie od 1 maja do 31 października r. b. przyciem podróż ulgowa może nastąpić po co najmniej 14-dniowym pobycie w uzdrowisku przy powrocie do miejsca zamieszkania, oddalonego od stacji wyjazdowej nie mniej niż o 100 km.

Z przywilejów zniżek powrotnych korzystać będą kuracjusze, powracający z następujących uzdrowisk:

Busko (st. kol. Kielce lub Szczucin), Bystra (st. kol. Bystra Wilkowiec), Ciecuchów, Delatyn, Gozdzkiwiec, Hrebenów, Jastrzębie Zdrój, Kosów (st. kol. Kolomyja), Krościenko n. Dunajcem (st. kol. Stary Sącz lub Nowy Targ), Krzeszowice, Kutry, Lubień Wielki, Miłowody (st. kol. Oborniki), Morszyn Zdrój, Muszyna, Niemirów Zdrój (st. kol. Jaworów lub Rawa Ruska), Ojców (st. kol. Kraków lub Olkusz), Piwniczna, Rymanów Zdrój, Smukała (st. kol. Bydgoszcz), Solec Zdrój (st. kol. Kielce lub Szczucin), Swoszowice Szko (st. kol. Bystra Wilkowiec), Wysowa (st. kol. Grybów lub Gorlice), Zaleszczyki, Bór (st. kol. Jastarnia), Cetniewo (st. kol. Wielka Wieś - Hallerowo), Chałupki, Chłapowo (st. kol. Wielka Wieś - Hallerowo), Dębki (st. kol. Krokowa), Gdynia, Hel, Jasne Wybrzeże (st. kol. Wielka Wieś - Hallerowo), Jastarnia, Jastrzębia Góra (st. kol. Leżub lub Wielka Wieś - Hallerowo), Jurata, Karwia (st. kol. Krokowa lub Wielka Wieś - Hallerowo), Karwińskie Błota (st. kol. Krokowa lub Wielka Wieś - Hallerowo), Kuźnica, Lisi Jar (Wielka Wieś - Hallerowo), Oriowo Morskie (st. kol. Kolibki Oriowo), Ostrowo (st. kol. Wielka Wieś - Hallerowo), Puck, Rozewie (st. kol. Wielka Wieś - Hallerowo), Swarzewo, Tupadły (st. kol. Wielka Wieś - Hallerowo), Wielka Wieś - Hallerowo, Wielka Wieś - Hallerowo.

Od 1 maja do 30 września pasażerowie wyjeżdżający do niżej wymienionych miejscowości korzystając będą przy nabywaniu w Warszawie biletu powrotnego z 33% zniżki w obie strony przy wyjazdach w niedzielę i święta, przyciem powrót musi nastąpić w dniu wyjazdu: Brwinów, Celestynów, Choszczówka, Chotomów, Chóń, Falenica, Józefów, Klemków, Kobyłka, Legionowo; Legonowo — przystanek, Michalin, Miedzeszyn, Miedzborów, Miłanówek, Miłosa, Mostówka, Otwock, Piaseczno, Pudy, Radość, Rembertów, Rybicko, Skruka, Stara Wieś, Sulejówek, Śródborów, Świder, Urle, Wawer, Wesola, Wola Grybowska, Wołomin, Zągorciniec, Zalesie Górne, Zielona i Zegrze.

Od tejże daty wprowadzone będą przy wyjazdach z Warszawy na dalsze odległości bilety wycieczkowe powrotne z ważnością do 10 dni.

Wyjazdy za biletami wycieczkowymi będą mogły nastąpić w soboty, w dni przedświąteczne, świąteczne i niedziele do następujących miejscowości: Augustów, Białowieża, Bronnica, Czarna Góra, Hajówka, Konojady, Należów, Płociczno, Puławy, Suwałki, Tama Brodka i Zagnańsk. Zniżki wyniosą 33 proc. w obie strony.

Od 1 maja również kolej elektryczna Warszawa - Grodzisk wprowadza specjalne kategorie biletów ze znaczną obniżką taryfy, a mianowicie: 1) bilety imienne na 16 jednorazowych przejazdów, ważnych w ciągu 2 tygodni po cenie z Warszawy do Włoch 2 zł. i z Warszawy do Pruszkowa oraz wszystkich stacji pośrednich — 5 zł., z Warszawy do Nowej Wsi — 7 zł. i z Warszawy do Grodziska — 9 złotych.

Rozczarowane Zakopane

(Koresp. wł. „Wiad. Tur.”)

Sztuczny dumping kolejkowy nie mógł trwać długo, gdyż arsenał środków, pobudzających frekwencję, wyczerpał się wreszcie. „Zimowe zapusty”, zawody narciarskie, pociągi popularne, „tani mieszaniec”, a wreszcie święta Wielkanocne — wszystko to już minęło. Obecnie nastal okres ciszy i względnie ładnej pogody. Jest to więc normalny czas międzysezonowy, kiedy wszystko odbywa się nie według sztucznie przeprowadzonych programów mających ludźmi świecić w oczy, ale według najwyższej „racji stanu”, — naturalnego biegu rzeczy.

W tej też chwili można już przeprowadzić pewną analizę stosunków, jakie wytworzyły się po otwarciu kolejki.

Do świąt panował w Zakopanem jeszcze pewien stan podniecenia kolejkowego. Ludzie się zjeżdżali do Zakopanego, jeździli do Kuźnic autobusami i przyglądali się kolejce. Część dosiadała aluminiowych klatek, większość jednak poprzestawała na obserwowaniu tych, którzy jeździli. Efekt, jak wiadomo, był dla kolejki gorszy, niż przypuszczali najwięksi pesymiści. W czasie nawet największego ruchu, ilość pasażerów wciąż grawitowała ku zeru i nie przestała grawitować na dal, pomimo zniżek, dochodzących do 60%.

Impreza, jak się okazuje, w bardzo szybkim tempie upada.

Rozmawiamy pokolei z przedstawicielami kilku odłamów społeczeństwa i szukam specjalnie zwolenników kolejki. Pragnę bowiem koniecznie usłyszeć z żywych ust bodaj cośkolwiek, co odpowiadałoby papierowym zakłamanym argumentom kolejarzy. Niestety, spotyka mnie kompletne niepowodzenie. Nikt, ale to absolutnie nikt, nie cieszy się już więcej z jej istnienia. A nadzieje były przecież tak wielkie! A apetyty były tak zastrzone!

Przedstawiciel hotelarstwa mówi mi:

— My, hotelarze, nie nie zyskaliśmy przez kolejkę. Narciarze przybywali pociągami rannymi, a wyjeżdżali z Zakopanego wieczorem. Rzadko który przenocował.

Zapytany kucharz restauracji odpowiada:

— Ci, którzy przyjeżdżali na kolejkę, wypijali jedną szklankę herbaty na dworcu kolejowym, drugą zaś, przy powrocie, na Kuźnicach w bufecie kolejki. Zapasy nosili w plecach. Restauratorzy w samem Zakopanem nie z nich nie mieli.

Dorożkarz, stary poczciwy góral, kiedy go zapytałem jak mu się podoba przy kolejce, spułał tylko przez łeb swego Kuby daleko na bruk.

— Grosza od nich zarobić nie można! Dawniej jeździli czy na

Kuźnice, czy też na Morskie Oko. Teraz na Kuźnice jeżdżą autobusem po 70 groszy, a na Morskie Oko wogóle nikt nie jedzie. Każdy tylko — byle pogapić się na druty — wali tym autobusem, a potem piechotą wraca do Zakopanego. Bardzo odczuliśmy tę kolejkę.

Osoba ze sfer magistrackich mówi:

— Miasto miało tylko kłopot z temi ciekawymi, którzy przez jakiś czas śpieszyli na kolejkę. Trzeba było intensywniej zamiatać ulice. Gmina nie miała z nich żadnego dochodu, gdyż byli to przeważnie jednodniowi przybysze, nie opłacający w żadnej postaci ani grosza na rzecz miasta.

Góral - robotnik mówi ze smutkiem:

— Nie mogę zaprzeczyć, przez pół roku zarabiałem dobrze, bo noc — nie noc, święto — nie święto, pracowało się. Pozazili się na te roboty nawet górale z pod Szczawnicy i Sącza, byli nawet z własnymi końmi Huculi aż z pod Kosowa.

— A więc dobrze jest?

— Djabła tam! Wiadomo co to jest góralski zarobek. Wszystko zostało w szynku. Ludzie przyzwyczaili się do tego zarobku, to i rzucali wszystko, z czego dawniej mieli kawałek chleba. Teraz go już nie znajdują, bo co jeden rzucił swoją stałą robotę, to na jego miejsce przyszło trzech. A jak budowę skończyli, to wszyscy zostali i bez pieniędzy i bez roboty. Taką to i była ta robota na olaboga. Jedyna nadzieja — mają podobno jeszcze dalej tę kolejkę ciągnąć aż na Świnice. Może Pan Bóg da, to się jeszcze zarobi. Narazie, wiadomo, bieda jeszcze gorsza, niż przed budową!

Mały kupiec z Krupówek również rozczarowany.

— Ani grosza więcej targu nie było, niż normalnie w okresie przedświątecznym. Myśleliśmy, że jak otworzą kolejkę, to więcej się zjedzie i targi będą lepsze. Nic podobnego! Ci turyści z pociągów popularnych nie stanowią dla nas żadnej klienteli: wszystko sobie przywożą w plecach!

Jak widać z powyższego, w Zakopanem panuje rozczarowanie na całej linii. Zieje też teraz w stolicy. Tatr niemiłosiernie pustka.

Dumping skończył się, a prawdziwe życie wykazuje zbyteczność tej kosztownej imprezy. Wszyscy zgadzają się tylko z jednym, że kolejka pochłonęła nie 2½ miliona lecz 5 milionów złotych i że będzie zawsze deficytowa.

A pieniądze, utopione w kolejce bardzo przydałyby się Zakopanemu, chociażby na kanalizację, właśnie realizowaną częściowo.

Z. P.

Inicjatywa turystyczna polsko-lotewska

Myśl urządzania wmiennych wycieczek polsko - lotewskich spotkała się z dużym powodzeniem wśród społeczeństwa polskiego. Pierwsza wycieczka z serii krótkich week - endowych wycieczek polsko - lotewskich, wyruszyła z Wilna do Rygi. Uczestniczyło w niej 45 osób, wśród nich szereg wybitnych osobistości wileńskich zainteresowanych stosunkami sąsiedzkimi z Łotwą.

Wycieczka polska powitana była na dworcu w Rydze przez naczelnego dyrektora Celtransu (Biuro Podróży Kolei Lotewskich) p. Licisa i naczelnika wydziału turystycznego magistratu ryckiego, p. Sagiera.

W ciągu dwudniowego pobytu w Ry-

dze, uczestnicy zwiedzili miasto, pełne interesujących zabytków, oraz okolice, wybrzeże morskie i Kemmeri, słynne kąpiele siarczane.

Cała prasa lotewska bardzo życzliwie pisała o wycieczce polskiej i o inicjatywie polsko - lotewskiego ruchu turystycznego, który będzie się rozwijał na zasadach wmiennych.

Pierwsza wycieczka polska bawiła w Rydze właśnie w dniu święta Niepodległości i uczestniczyła w przyjęciu, urządzonym w poselstwie polskim, gdzie miała sposobność zetknąć się z przedstawicielami społeczeństwa polskiego w Łotwie.

Walka o „niebieską wstęgę”

W związku z wyruszeniem w końcu b. m. w pierwszą podróż do Ameryki nowego angielskiego transatlantyku Queen Mary, w Anglii już obecnie wszyscy mają nadzieję, że „Niebieska Wstęga” wydarła będzie najszybszemu dotychczas francuskiemu statkowi „Normandie”.

Cóż to jest ta „Niebieska Wstęga”, zdobywiec której kosztuje dzisiaj setki milionów złotych?

Otóż nie jest to żadna materialna nagroda. Nagroda ta ma formę przemówienia, zwrotu oratorskiego, do zalogi zwycięskiego statku. Przemówienie wygłasza zazwyczaj kawaler Niebieskiej Podwiązki, które to odznaczenie nadają władze brytyjskie za wybitne zasługi.

W 1838 r. dwa angielskie parowce pasażerskie „Sirius” i „Great Western” przepłynęły Atlantyk jako pierwsze, stając jedynie silny par, bez pomocy żagli. „Sirius” potrzebował 17 dni na swoją podróż, „Great Western” użył na tej samej trasie 13 dni. Od tego czasu rozpoczęła się walka o skrócenie czasu podróży, walka o „Niebieską Wstęgę”. Już w 1856 roku angielski parowiec „Persia” przebył drogę z Southampton do Nowego Jorku w 9 dni, jedną godzinę i 45 minut. Rekord ten był w stanie pobić wybudowany w dwa lata potem przez towarzystwo okrętowe Anglika Brunela, obłrzywany okręt „Great Eastern”. Ale wielki ten parowiec wycofano rychło z

użytku, ponieważ nie nadawał się do tego ze względów ekonomicznych.

W roku 1866 angielski parowiec „Scotia” przepłynął ocean do Nowego Jorku w 8 dni, 2 godziny i 48 minut. W 1860, pasażerski statek angielski „Arizona” skrócił ten czas o 22 godziny. W osiem lat potem „Etruria” bije ten rekord, skracając go do 6 dni i 20 godzin. Zaraz potem poprawia rekord słynny „Majestic”, płynący do Ameryki 6 dni i godzin 18.

Wtedy na oceaniczny start zgłosili się Niemcy, którzy w myśl zasady „Deutschland über Alles”, nie znoszą prymatu innych narodów. Niemiecki statek pocztowy „Fürst Bismarck” pobit rekord „Majestica” o 4 godziny. Był to pierwszy wypadek wydarca „Niebieskiej Wstęgi” z rąk Anglików. Otworzył on jednocześnie nową epokę w dziejach żeglarsstwa. Wszystkie państwa morskie poczęły budować statki na własnych stoczniach aby zdobyć dla siebie tę honorową oznakę, symbol znakomitych zdolności żeglarskich.

Pierwszy pobawił Niemców „Niebieskiej Wstęgi” parowiec linii Cunard „Mauretania”. Osiągnął on zdumiewającą, jak na ówczesne czasy, szybkość 48 kilometrów na godzinę. Dla Rzeszy Niemieckiej był to bolesny cios.

Zaden kraj nie był w stanie rywalizować z Anglią, posiadającą „Mauretanię”, „Aquitanię” i „Olympic”, trzy wspania-

łe, czterokominowe olbrzymy, będące majstersztykami brytyjskiego budownictwa okrętowego.

Pomimo olbrzymiego tonażu korpus „Mauretania” był smukły i zgrabny. Liczył 232 metry długości, prawie 27 metrów szerokości. Przepłynął Atlantyk z szybkością 48 kilometrów na godzinę i po raz pierwszy skrócił czas podróży do Nowego Jorku do mniej niż 5 dni. „Mauretania” była w posiadaniu „Niebieskiej Wstęgi” przez 20 lat i 20 lat godzinę jej broniła. Wycofano ją z użytku w roku 1933.

Do walki ze starą „Mauretanią” wystąpił niemiecki olbrzym „Bremen”. Wkrótce też udało mu się przebiec trasę oceaniczną z szybkością 50 kilometrów na godzinę (26,9 mil morskich) i wydrzeć „Mauretanię” palmę pierwszeństwa. Turbiny „Bremenu” rozwijają się 100.000 koni parowych. W czerwcu 1933 roku statek ten w podróży z Nowego Jorku do Cherbourg osiągnął rekord szybkości, płynąc 4 dni, 16 godzin i 15 minut.

Między „Bremenem” a „Europą”, starszą o rok, rozpoczęła się żywa, bezkwaterowa walka o „Niebieską Wstęgę”. Walka ta dwukrotnie zakończyła się zwycięstwem „Europy”.

Ta sytuacja zmieniła się nieco z chwilą, gdy na ocean wypłynęły dwa parowce włoskie „Conte di Savoia” i „Rex”. Olbrzymi te, mające długości 248 metrów były jednak bardzo pechowe. „Conte di Savoia” już podczas pierwszej po-

dróży zlał ster i musiał być hołowany do Gibraltaru na wielodniową reperację. Również „Rex” musiał być wielokrotnie reperowany. Oba olbrzymi włoskie kilka razy atakowały rekordy „Bremeni” i „Europy”. Bez skutku jednak. Dopiero podczas podróży w połowie 1935 roku udało się „Rexowi” wydrzeć Niemcom „Niebieską Wstęgę”, skracając czas podróży o cztery godziny.

Ale niedługo szczęśliwy „Rex” tytułem najszybszego statku Atlantyku. Francja, która nigdy jeszcze nie znajdowała się w posiadaniu tego symbolu szybkości, zbudowała w międzyczasie „Normandję”, która narazie jest największym na świecie okrętem. Długością swoją 313 metrów przekracza „Normandję” długości wieży Eiffla o 26 metrów, wieża Eiffla bowiem liczy ściśle 287 mtr. wysokości. 3 czerwca ubiegłego roku popłynęła „Normandja” do Nowego Jorku w 4 dni, 11 godzin i 33 minuty, bijąc zwycięsko włoskiego „Rexa” i zdobywając dla Francji po raz pierwszy „Niebieską Wstęgę” oceanu. 12 czerwca ub. r. francuski olbrzym pobit swój własny rekord, zużywając na podróż powrotną 4 dni, 3 godziny i 28 minut.

Waga zastosoanej w „Normandji” stali wynosi 38 milionów kilogramów i jest czterokrotnie cięższa od żelaznej konstrukcji wieży Eiffla. Jedną z kotwic waży 12 tysięcy kilogramów.

27 maja roku bieżącego rozpocznie swą podróż dziewięć do Ameryki, angielski gigant „Queen Mary”.

Jest to największy ze zbudowanych dotychczas w Anglii statków. Długość tego niezwykłego transatlantyku równa się 310 mtr., a szerokość 42 mtr. — Ciekawym szczegółem budowy jest urządzenie przez stocznię J. Brown w Clydebank, gdzie zbudowano „Queen Mary” specjalnego basenu, w którym poddano próbom model statku zarówno w wodzie spokojnej jak i przy sztucznych falach wysokości do 15 mtr. —

Budowę statku rozpoczęto 1 grudnia 1930 r. a spuszczono go na wodę 26 września 1934 r. w obecności królestwa angielskich; półtora roku trwało montowanie maszyn i urządzenie wnętrza, a w ubiegłym miesiącu odbyto próby pływania przybrzeżnego.

Aby nabrać pojęcia o tym gigantycznym statku, dość przytoczyć następujące szczegóły. Siła jego turbin równa się 200.000 koni parowych; wedle obliczeń konstruktorów statek będzie mógł przezwyciężyć 64,8 km. na godzinę (równą szybkości pospiesznych pociągów w Polsce); co pozwoli mu przebyć przestrzeń Southampton - Cherbourg - New - Jork w ciągu 96 godzin. — Statek ma 12 pięter, a główny pomost na 230 metr długości. — Przez 2000 otworów sęczy się światło dzienne, a na oszklenie ich zużyto 230 mtr. kwadratów. Oczywiście wszystkie urządzenia wewnętrzne są szczytem współczesnej techniki i luksusa, a najsłynniejsi artyści

angielscy pracowali nad ozdobieniem tych wnętrz.

Na statku znajdują się 21 wind osobowych, 25 salonów, hallów i t. p., a główna sala restauracyjna, wysokości 5 mtr. o 32 oknach, może pomieścić 815 osób. Ogólny koszt budowy statku wyniósł 300 milionów złotych; statek jest własnością linii okrętowej Cunard - White-Star. — Aby uniknąć rujnującej konkurencji linii Cunard - White-Star zawarła z linią francuską Compagnie Générale Transatlantique, właścicielką „Normandie” porozumienie, mocą którego oba statki będą na zmianę co tydzień odbywały trasę New - Jorku oraz będą stosować jednakową taryfę za przejazd.

Tak więc 31 maja rozstrzygnie się pojedynek między „Queen Mary” a „Normandie” o posiadanie „Niebieskiej Wstęgi” — aż do czasu, gdy znowu jeszcze większy i jeszcze szybszy transatlantyk nie odbierze jej skojei tegoż rocznemu zwycięzcy. — Jedną przeszkodą w dalszych wycieczkach mogą się stać w przyszłości kolosalne koszty budowy tych gigantycznych statków; wskutek czego budowa ich nie będzie się kalkuluować z punktu widzenia rentowności, oraz uruchomienie między Europą i Ameryką Północną (do Ameryki Południowej już chodzi Zeppeliny) regularnej komunikacji powietrznej, nad urzeczywistnieniem czego pracują od paru lat najwybitniejsi inżynierowie w St. Zjednoczonych.

Zadania i prace Ligi Drogowej

Liga Drogowa jest instytucją społeczną, powołaną do życia przez kilkanaście organizacji społecznych i gospodarczych dla zapoznania szerokiego ogółu ze znaczeniem dróg dla kraju oraz dla pobudzenia ludności do intensywniejszej pracy na drogach. Celem Ligi Drogowej jest krzewienie wśród szerokiej sfery społeczeństwa poczucia konieczności naprawy, rozbudowy i należytego utrzymania dróg w Polsce oraz współdziałania z władzami państwowymi i samorządowymi dla osiągnięcia tych celów.

Intensywna propaganda znaczenia dobrych dróg dla ekonomicznego i kulturalnego rozwoju kraju, dla kontaktu z zagranicą i przede wszystkim dla obrony państwa prowadzona za pośrednictwem licznych odczytów, pogadanek i stałej kampanii prasowej Ligi, przyczyniła się niewątpliwie w dużym stopniu do zainteresowania całego społeczeństwa problemem dróg i motoryzacji. Obecnie to zainteresowanie daje się powszechnie obserwować, po zupełnym braku uświadomienia w latach poprzednich.

Liga przez swoje oddziały zaznajamia się z potrzebami komunikacyjnymi poszczególnych miejscowości, wpływając, w miarę możliwości, na zaspokojenie tych potrzeb i współdziałając z władzami przy pomocy propagandy wśród miejscowej ludności w sprawie stanu dróg i mostów. Ma to szczególnie doniosłe znaczenie w stosunku do dróg gminnych, których stan i utrzymanie zależy niemal wyłącznie od świadczących ludności w naturze.

Przez swoją bardzo poważnie przeprowadzoną ankietę szarżarkową, w której wzięły udział wszystkie sfery społeczeństwa i samorządy, Liga miała możność stwierdzić faktyczny stan świadczących dróg w naturze w poszczególnych województwach i powiatach, tak pod względem technicznym, jak i ilościowym. Memoriał opracowany na zasadzie powyższej ankiety przez fachowców, przedstawicieli sfer samorządowych i gospodarczych, okazał niewątpliwie dużą pomoc przy opracowaniu ustawy o świadczących w naturze. Dzięki swej organizacji w tere-

nie i stałej współpracy z wielkimi organizacjami społecznymi, jak Związek Rezerwistów, Strzelecki, Techników, Straży Pożarnych i innych, Liga Drogowa brała żywy udział w propagandzie Pożyczki Inwestycyjnej i zasłużyła sobie na uznanie, wyrażone przez Ministra Skarbu.

W dalszym ciągu swej działalności Liga Drogowa przy współdziałaniu Ministerstwa Komunikacji, samorządów i Polskiego Przemysłu Drogowego, zorganizowała na jesieni ub. r. w Warszawie Wystawę Drogową, której powodzenie znalazło wyraz nawet poza granicami Polski, jako jednej z najlepiej zorganizowanych wystaw. Wystawę zwiedziło przeszło 100 tysięcy osób, a przedewszystkiem służba drogowa, i zdaniem ogólnej opinii, odegrała ona całkowicie swoją rolę propagandową.

W dalszym ciągu swej działalności Liga Drogowa będzie prowadziła energiczną akcję, mającą na celu zmobilizowanie wszystkich elementów twórczych dla pracy na drogach, popierając w pierwszym rzędzie inicjatywę lokalną ludności.

Rozwój motoryzacji i turystyki w dużej mierze uzależniony jest od stanu dróg w kraju, jednocześnie rozwój ten przyczynić się może do rozbudowy naszej sieci drogowej. Z tych względów w działalności swojej Liga nie zaniedbuje propagandy rozwoju ruchu samochodowego dla celów komunikacyjnych i turystycznych.

Opinia całego kraju żąda niezwłocznego i bezwzględnie zahamowania demotoryzacji i systematycznego wzrostu motoryzacji na przyszłość. Dla osiągnięcia tych celów trzeba dać społeczeństwu tani samochód, obniżyć koszty jego utrzymania, zmienić nastawienie władz skarbowych do posiadaczy samochodów i wpoić w społeczeństwo przekonanie, że samochód przestał być dawno luksusem, a jest przy obecnym tempie życia koniecznym środkiem komunikacji.

W tym też kierunku idzie praca Ligi Drogowej przez stałą propagandę i interwencję u czynników miarodajnych.

Mapa samochodowa i stanu dróg w Polsce na rok 1936

W pierwszych dniach maja ukaże się w sprzedaży opracowana i wydana przez Polski Touring Klub „Mapa Samochodowa i Stanu Dróg w Polsce na rok 1936”. W mapie tej będzie uwzględniony stan dróg w całym kraju, oparty na oficjalnych sprawozdaniach z terenu. Różnicę będzie ona przedstawiała od map dotychczasowych zastosowaniem rzeźby terenu, oznaczeniem lotnisk, zamieszczeniem całego obszaru W. M. Gdańska, z zaznaczeniem wszystkich urzędów celnych granicznych, przedłużeniem naszych dróg poza granice ze wskazaniem kierunku, opracowaniem dokładnej mapki okolic Warszawy oraz dodaniem marszrut.

Specjalnie dedana będzie szczegółowo opracowana mapka Górnego Śląska i okolic Warszawy. „Mapka Samochodowa i Stanu Dróg” Polskiego Touring Klubu składać się będzie z dwóch części i posiadać specjalną twardej okładki zewnętrzną. Pierwsza część, stanowiąca jakby wstęp do mapy, a równocześnie jej uzupełnienie składać się będzie z 20 marszrut po najważniejszych szlakach turystycznych i komunikacyjnych Polski z uwzględnieniem dojazdów do uzdrowisk, stacji klimatycznych i terenów turystycznych. Ukazanie się mapy Polskiego Touring Klubu będzie bez wątpienia rewelacją w świecie automobilowym.

Specjalne drogi dla cyklistów w Niemczech

W Niemczech w program budowy dróg włączono również — budowę 40.000 kilometrów specjalnych dróg dla cyklistów. Dotychczas wykonano 5000 km. dróg tego typu. Powodem zwrócenia specjalnej uwagi na konieczność rozbudowy sieci dróg dla cyklistów w Niemczech, jest wzmagająca się ilość wypadków na drogach. Statystyka wykazuje, że na ogólną liczbę 100 wypadków drogowych — 53 przypada na cyklistów, 38 na pieszych i zaledwie 9 na inne kategorie pojazdów drogowych. Niezbitym dowodem zmniejszenia się wypadków pod wpływem rozbudowy sieci dróg dla cyklistów, może być następujący przykład. W Anglii, która nie posiada prawie zupełnie dróg specjalnych dla cyklistów, na 100 tysięcy cyklistów przypadło w roku 1934 aż 20 wypadków śmiertelnych, podczas gdy w Niemczech, które posiadają w tej chwili zaledwie 5000 km. takich dróg, na 100.000 zarejestrowanych cyklistów, przypało zaledwie cztery wypadki śmiertelne. Specjalne szczegółowe badania wykazały w Niemczech, że podczas gdy na 10 kilometrów ulic zanotowano w pewnym określonym przeciągu czasu 25 wypadków z cyklistami, to na 10 kilometrów dróg, posiadających specjalne ścieżki dla cyklistów, — zaledwie 3 wypadki.

1000 kilometrów nowych autostrad w Niemczech „Deutscher Verkehrsring” donosi, że w tym roku nastąpi otwarcie 9 nowych

autostrad o długości ogólnej 1000 kilometrów. — W początkach kwietnia nastąpi otwarcie odcinka Berlin — Joachimsthal autostrady Berlin — Szczecin. Otwarcie całej trasy Berlin — Szczecin nastąpi w lipcu a'be w początkach sierpnia b. r.

W maju nastąpi otwarcie tras: Kolonia — Düsseldorf, Halle — Lipsk i Holzkirchen — Rosenheim. Najdłuższy dotychczas odcinek autostrady, a mianowicie linia Berlin — Hanower o długości 200 kilometrów, oddany będzie do użytku automobilistów w początkach czerwca. Mniej więcej równocześnie nastąpi otwarcie odcinków Frakfurt nad Menem — Bad Nauheim i Heidelberg — Bruchsal. Wykończenie odcinków Wrocław — Lignica — Hainau i Królewiec — Elbląg nastąpi prawdopodobnie pod koniec sierpnia lub w początkach września.

Na drogach Francji obowiązująć musi światło żółte

Prasa samochodowa i drogowa we Francji oddawna już zwróciła uwagę na konieczność wprowadzenia światła żółtego do reflektorów samochodów i pojazdów mechanicznych, kursujących na drogach. Stanowisko swoje motywowała prasa stwierdzeniem często wypadkami na drogach spowodowanymi wyłącznie przez oślepiające światło reflektorów.

Celem ostatecznego omówienia tego zagadnienia i wszechstronnego zbadania, powołano we Francji z polecenia Ministra Robót Publicznych dwie komisje, w skład których wchodziłi specjaliści z dziedziny optyki i techniki oświetlenia oraz przedstawiciele fabrykantów samochodów i związków turystycznych. Obie komisje wypowiedziały się jednogłośnie za koniecznością stosowania do reflektorów pojazdów samochodowych żółtego światła. — Wniosek powyższy motywowano tem, że żółte światło o wiele krócej oślepia od białego, oraz daje się przy nim o wiele łatwiej spostrzec małe przedmioty na drogach, nawet w znacznej odległości. Wreszcie w czasie trwania mgły światło żółte jest o wiele łatwiej dostrzegalne, przy większej odległości, niż światło białe.

Podobno wkrótce ma być ogłoszony we Francji specjalny dekret o stosowaniu światła żółtego; dekret ten obowiązujący będzie już od pierwszego lipca, 1936 r.

Liga Drogowa na Targach Poznańskich

Liga Drogowa zorganizowała na Targach Poznańskich dział drogowo-motoryzacyjny w hali 7-mej. Połowe tej ogromnej hali zajęły eksponaty, propagujące budowę dróg i rozwój motoryzacji.

Specjalną uwagę zwraca ogromny fotomontaż, wyobrażający tank na tle sieci drogowej. Na fotomontażu umieszczono napis „Drogi i motoryzacja dla obrony kraju”.

Całość stoisk Ligi Drogowej wzbudza powszechnie zainteresowanie i wybija się swym estetycznym wyglądem.

Z działalności Oddziału Ligi w Krakowie

Oddział Krakowski Ligi Ochrony Przyrody ruchliwy i czynny, jak zwykle, w krótkim, bo zaledwie trzymiesięcznym okresie, zorganizował cały szereg odczytów i pogadanek w szkołach średnich i powszechnych:

29. I. J. Dyakowska w X żeń. gimn. państw. „Ochrona przyrody na codzień”.

6. II. W. Wróblówna w przyw. gimn. żeń. H. Kaplińskiej „Parki natury i rezerwy”.

10. II. L. Kumalówna w przyw. gimn. żeń. im. Emilji Plater „Parki natury i rezerwy”.

21. II. A. Kur w semin. żeń. Inst. Marii „Parki natury i rezerwy”.

29. II. W. Wróblówna w pań. gimn. VII „Puszcza Białowieska”.

29. III. M. Hans w szkole przyw. powz. im. Münichowej „Chrońmy przyrodę ojczystą”.

Pozatem p. St. Zajączek wygłosił w Katowicach 4 odczyty „O ochronie przyrody”:

5. III. dla dzieci najwyższych klas szkoły powz. Nr. 17.

6. III. dla szkół powz. Nr. 16.

10. III. dla szkół Nr. 12, 13, 14 i 15.

11. III. dla drużyny harcerskiej i Koła Rodzicielskiego szkoły Nr. 22.

Bardzo aktualnym na wiosnę tematem dla młodzieży był odczyt p. J. Dyakowskiej p. t. „Ochrona przyrody na codzień”. Odczyt ten wydukurowano następnie w „Kółku Przyrodniczym” — pożytecznym czasopiśmie młodych miłośników przyrody. Zastosowanie się do wskazań dotyczących ochrony przyrody na codzień, z których wyjątki podajemy poniżej — będzie pożytecznym nie tylko dla młodzieży lecz i dla każdego turysty.

„...Równocześnie z nastaniem wiosny pojawiają się na rynku pierwsze kwiaty. Wiecej zapewne, że niektóre z nich zostały już tak w okolicach większych miast wytopione, że trzeba energicznie zająć się ich ochroną. Do tych zagrożonych roślin należą z wczesno-wio-

sennych: przebiśnieg, przylszczka i witce tylko, a z późniejszych — ziółgotylko, grzybenie białe czyli t.zw. lilja widna, piękny duży storczyk obuwik, saskni, a także zielony widlak, używany tak chętnie do ubierania stołów na Wielkanoc. Do ochrony tych roślin musicie zabrać się koniecznie, a zrobicie to w ten sposób, że nie będziecie ich kupować.

Drzewami możecie się także opiekować, przedewszystkiem chroniąc je przed obłamywaniem gałęzi. Tak często na wycieczkach i spacerach podmiejskich na wiosnę łamie się gałązki drzew, żeby je przynieść do domu. Tego trzeba koniecznie zaniechać, bo tem krzywdzi się bardzo drzewo.

A gdy latem wyjeżdżacie na wieś, zobaczycie gdzieś może jakie specjalne grube i piękne drzewo. Nie zapomnijcie wtedy obmierzyć obwodu jego pnia, opisać je dokładnie i, o ile możecie, sfotografować, a zebrane w ten sposób wiadomości przyslijcie do Ligi Ochrony Przyrody, a my sprawdzimy czy drzewo jest zarejestrowane jako zabytek przyrody; jeżeli zaś nie jest, a zasługując rzeczywiście na ochronę, będziemy się starali je zabezpieczyć.

Dla zapewnienia zwierzętom możliwości rozmnażania się ustalono t. zw. okresy ochrony dla każdego gatunku, w których nie wolno na dane zwierzęta polować, i każdy prawdziwy myśliwy przestrzega tych czasów ochrony. Nie zwracają na nie uwagi tylko kłusownicy, którzy polują w każdej porze roku, ale ich też prawo za to karze.

Zdziwicie się zapewne, gdy wam powiem, że możecie się przyczynić do ochrony zwierzyzny łownej przez przestrzeganie czasów ochronnych.

Nie chodzi tu oczywiście, żebyście nie strzelali do zwierząt w czasie ochronnym, bo żadne z was z pewnością nie poluje, ale chodzi o rzecz podobną do sprawy kwiatów na rynku, mianowicie o niekupowanie zwierzyzny w czasie ochronnym”.

Powrót prof. Władysława Szafera na stanowisko przewodniczącego Państwowej Rady Ochrony Przyrody

Dowiedziemy się, że P. Minister W. Świątosławski zwrócił się ostatnio do p. prof. Szafera z propozycją powrotu do Państwowej Rady Ochrony Przyrody i objęcia jej prezesury. Przy tej sposobności p. Minister wyraził p. Profesorowi Szaferowi uznanie dla jego wielkich zasług na polu ochrony przyrody. P. Profesor zgodził się na propozycję p. Ministra i powrócił na stanowisko Delegata Ministra W. R. i O. P. i przewodniczącego Państw. Rady Ochrony Przyrody, o czem komunikujemy z najwyższą radością. Spodziewane jest w niedługim czasie zebranie się Komisji Parku Narodowego w Tatrach.

Wystawa Świętokrzyska

Wystawa Świętokrzyska, którą mieliśmy sposobność oglądać przez kilka tygodni w Warszawie, z dn. 2 maja b. r. zostanie otwarta w Kielcach w gmachu W. F. i P. W.

Wystawa ta daje dokładny obraz przyrody i kultury regionu kieleckiego, przyczem dział ochrony przyrody w Parku Narodowym im. Żeromskiego jest bardzo poważnie potraktowany.

Cykl pogadanek przyrodniczych w Radio

W każdą sobotę o godz. 17.45. do godz. 17.50 wygłaszane są przez Radio pogadanki z cyklu: „Świat naszych roślin”. Pogadanki te, wygłaszane przez najlepszych znawców świata roślinnego, zaznajamiają słuchaczy w pierwszym rzędzie z roślinami podlegającymi ochronie. Wygłoszone zostały dotąd następujące pogadanki: Prof. W. Szafera — o azalii pontyjskiej i prof. B. Hryniewieckiego — o modrzewiu, jodle i kruszaku. Radzymi miłośnikami przyrody zainteresować się następnymi tematami.

Z FRANCJI.

Kalendarzyk imprez na maj

- 1, 3, 17, 31 Maj — Lille — Wyścigi konne.
1 maj — 30 czerwiec — Paryż — Salon w Grand Palais.
2 — 10 maj — Nantes — Konkursy hipiczne.
9 — 17 maj — Tours — Targi — Wystawa.
10 maj — Saint Cloud — Grandes Eaux w parku.
10 maj — Versailles — Grandes Eaux.
10 maj — Amiens — Mistrzostwo zawodowe Piłki Nożnej.
10, 21, 24, maj — Lille — Wyścigi konne.
15 — 30 maj — Nancy — Targi letnie.
16 maj — 2 czerwiec — Paryż — Targi.
16 maj — 23 maj — Besancon — Targi.
17 maj — Versailles — Grandes Eaux.
21 maj — St. Raphaël — Międzynarodowy konkurs muzyczny.
21 — 23 maj — Colmar — Święto wina.
24 maj — Vichy — Święto sportowe.
29 maj — Paryż — Wystawa ogrodnicza w Cours-la-Reine.
30 maj — Touquet — Paris — Plage — Gwiazdzisty zjazd samochodowy.
31 maj — Vichy — Wyścigi konne.
31 maj — Touquet — Paris — Plage — Otwarcie pływalni morskiej.
31 maj — St. Brieuc (Bretagne) — Odpust.
31 maj — Nicea — Regaty międzynarodowe.
31 maj — Genève — Wyścigi samochodowe.
W maju — Rouen — Międzynarodowa wystawa psów.

ZAPISUJECIE SIĘ DO LIGI DROGOWEJ!

IMIĘ I NAZWISKO
ADRES
Deklaruję swoje przystąpienie do Ligi Drogowej w charakterze członka rzeczywistego i przekazuję na konto czekowe P. K. O. Nr. 22.877 zł. jako opłatę za
Podpis:

Zapisujący się do Ligi Drogowej za pośrednictwem niniejszego kuponu zwolnieni są od wpisowego i wpiacają jedynie składkę, wynoszącą 6 zł. rocznie lub 50 gr. miesięcznie. Zarząd Główny Ligi Drogowej — Warszawa, Krak. Przedmieście 8 m. 3, tel. 211-82

Zniżki kolejowe we Francji

W związku ze zbliżającym się sezonem letnim Koleje Francuskie przypominają, że turyści i kuracjusze udający się do zdrojowisk i miejscowości nadmorskich, w okresie od 15 maja do 30 września, mogą korzystać z ulgowych biletów powrotnych ze zniżką 20-25% w zależności od klasy. Bilety są ważne 40 dni i mogą być przedłużone dwukrotnie po dni 20 za opłatą 10% ceny biletu za każdą prolongatę. Dzieci od 3 do 7 lat płać połowę ceny biletu ulgowego.

Oficjalne Biuro Kolei Francuskich w Warszawie, Ossolińskich 4, sprzedawć będzie począwszy od dnia 15 maja r. b. wyżej wymienione bilety zniżkowe.

Targi Paryskie 6 V. — 2. VI. 1936

Targi paryskie są imprezą handlowo-przemysłową o znaczeniu europejskim. Zarówno pod względem ilości wystawców, jak i liczby zwiedzających mogą się pochwalić rekordowymi wynikami, co świadczy o ich doniosłości. W roku 1935 zgromadziły przeszło 8000 wystawców i sprzedały ponad 2 miliony biletów wstępu.

Wszystkie gałęzie produkcji francuskiej oraz wiele zagranicznych są na nich reprezentowane, ze specjalnym podkreśleniem działów obejmujących „articles de Paris”, słynnych na całym świecie wytworów przemysłu stolicy Francji. Do „articles de Paris“ należą głównie: perfumy, mydła toaletowe, konfekcja męska i damska i t. d.

Znaczyć należy zatem, że targi paryskie zbiegają się corocznie z szeregiem imprez o charakterze rozrywkowym objętych „Świętem Paryża“ (w roku bieżącym od 26 kwietnia do 24 lipca). Z tego powodu zwiedzenia targów połączone być może z uczestnictwem w szeregu imprez tego „Święta”.

Koleje Francuskie udzielają osobom, udającym się indywidualnie na Targi Paryskie, 40% zniżki pod warunkiem wykupienia biletu powrotnego. Bilety zniżkowe uprawniać mogą do opuszczenia Francji przez inny punkt graniczny, niż ten którym do niej wjechano. Wszystkie stacje graniczne, w Polsce Oficjalne Biuro Kolei Francuskich w Warszawie, sprzedawć będą wyżej omówione bilety począwszy od dnia 11 maja r. b. Bilety te ważne będą do dnia 7 czerwca r. b. bez prawa prolongaty.

Karty miesięczne dające prawo do nabywania biletów z 50% zniżką

Ażeby zachęcić turystów do korzystania w największym zakresie z dróg żelaznych we Francji, Koleje Francuskie wprowadziły specjalne legitymacje, zwane „kartami miesięcznymi”, które dają w ciągu jednego miesiąca prawo do 50% zniżki na wszystkich liniach kolejowych francuskich.

Turyści zaopatrzeni w takie karty nie są skrepowani z góry żadną określoną marszrutą, mogą zmieniać dowolnie kierunek swej podróży, a osiągają tem większą zniżkę rzeczywistą, im większa jest ilość przejechanych kilometrów.

Cena karty miesięcznej wynosi w klasie I-iej: 360 franków, w klasie II-iej: 270 franków i w klasie III-iej: 180 franków.

Nabywcy karty miesięcznej opłaca się wówczas, jeżeli suma kilometrów wszystkich projektowanych przejazdów w ciągu miesiąca wyniesie ponad 1600 km. w klasie I-iej, oraz 1800 km. w klasach II-iej i III-iej. Powyżej tych norm, zniżka rzeczywista wzrasta w miarę odległości.

Karty miesięczne, wydawane bez ograniczeń przez cały rok, ważne są w ciągu jednego miesiąca od daty wskazanej przez pasażera.

Oficjalne Biuro Kolei Francuskich w Warszawie, sprzedaje wyżej wymienione „karty miesięczne”, jak również bilety francuskie wszelkich innych rodzajów.

Uroczystości ku czci Joanny D'Arc w Orleanie

W dniach 7 i 8 maja, w rocznicę uwolnienia Orleanu przez Joannę d'Arc od angiłów, podczas wojny stuletniej odbywały się corocznie w tem mieście ciekawe uroczystości.

Wczorczem dnia 7 maja następuje uroczyste wręczenie sztandaru Joannie d'Arc, poczem miasto jest zreszcie iluminowane. Dnia następnego, po uroczystej Mszy św. na intencję bohaterki narodowej Francji, ulicami Orleanu przechodzi tradycyjny pochód.

Uroczystości te cieszą się wielką popularnością we Francji i ścigają ją do Orleanu rokrocznie olbrzymie ilości turystów.

Restauracje polecane w Warszawie

RESTAURACJA — WINIARNIA „POD BUKIETEM” Centrala: Marszałkowska 114, r. Złotej Filijki I — Marszałkowska 90 Filijka II — Nowy-Swiat 5

„EXTRA-BAR” Nowy Świat 43. Elegancki lokal. Niskie

Egz. od 1825 r. SKŁAD WIN WINIARNIA — RESTAURACJA SIMON i STECKI CENTRALA: Krak. Przed. 38. FILJA „BACHUS” Widok 25 Winiarnia i Restauracja oraz BAR

Hotele polecane KATOWICE

HOTEL EUROPEJSKI Katowice, ul. Markja 15, tel. 309-37. Pierwszorządny hotel — 3 minuty od dworca — Nadzwyczajny komfort — Winda — Bieżąca gorąca i zimna woda i telefon w każdym pokoju — Kapiele — Wykwintna restauracja i sale towarzyskie.

ŁÓDŹ GRAND HOTEL w Łodzi Położony w centrum miasta, 200 komfortowych apartamentów, woda bieżąca zimna i ciepła, łazienki, telefony w każdym pokoju centralne ogrzewanie, Pierwszorządna obsługa. Ceny niskie.

HOTEL SAVOY Łódź ul. Traugota 6 Centr. tel. 203-38 Garaż. Pierwszorządny komfortowo urządzony hotel. Pokoje z łazienkami oraz woda bieżąca, zimna i gorąca. Telefony w każdym pokoju Restauracja na miejscu

ŁWÓW HOTEL GEORGE Łwów pl. MARJAŃSKI 1. 90 pokoi. 32 apartam. z łazienkami. Woda bieżąca, zimna i gorąca i telefony we wszystkich pokojach. Restauracja i kawiarnia. 3 sale bankietowe. Sale brydżowe. Zarząd: STANISŁAW BOROWSKI

HOTEL KRAKOWSKI Łwów pl. BERNARDYŃSKI pierwszorządny, komfortowo urządzony hotel. Pokoje z łazienkami oraz woda bieżąca, zimna i gorąca. Telefony w każdym pokoju. RESTAURACJA NA MIEJSCU.

KRAKÓW Hotel Francuski Kraków w Centrala telef. Nr. 152-95

GRAND HOTEL KRAKÓW, ul. Sławkowska 5. tel. 152-85 Apartamenty i pokoje z woda bieżącą. Telefony we wszystkich pokojach. Pierwszorządny, komfortowo urządzony hotel. Restauracja i kawiarnia

Hotel pod RÓŻĄ KRAKÓW, ul. Florjańska 14, tel. 122-63 Komfort Bieżąca ciepła i zimna woda ceny niskie

HOTEL POLONIA KRAKÓW, ul. Basztowa 25 Najbliższe dworca kolejowego i Teatru Miejskiego, z widokiem na Planty. Nowoczesny komfort, winda, centralne ogrzewanie, ciepła i zimna woda bieżąca, telefony miejscowe i międzymiastowe w każdym pokoju. Pokoje z łazienkami. Telefon serjowy Nr. 132-90.

POZNAŃ Hotel BRITANIA Poznań, ul. Marsz. J. Piłsudskiego 2 tel. 21-97 i 21-98 Polecane pierwszorzędne pokoje po cenach umiarkowanych. Wzorowa czystość. a Centrum miasta.

Przybywającym do POZNAŃA poleca się uprzejmie Hotel Continental Ceny od 5 zł. wszelki komfort

WARSZAWA HOTEL BRISTOL Sp. Akc. WARSZAWA pierwszorządny, nowoczesnie urządzonej. 250 pokoi, 80 pokoi z łazienkami. Bieżąca woda zimna i gorąca oraz telefony we wszystkich pokojach. Ceny od 8 złotych za dobę. RESTAURACJA i COCKTAIL-BAR pod własnym zarządem.

HOTEL EUROPEJSKI Spółka Akcyjna WARSZAWA 250 pokoi komfortowo urządzonej. 150 pokoi z łazienkami. 25 apartamentów. Zimna i gorąca woda bieżąca i telefon w każdym pokoju. Ceny od 8 złotych za dobę. RESTAURACJA, KAWIARNIA BAR i PIWNICE WIN pod własnym zarządem

HOTEL POLONIA PALACE WARSZAWA Jerozolimska 39, tel. 551-40.

Istniejący od r. 1829. HOTEL SASKI Krak. Przedm. 33 (Kozia 3) tel. 605-29 i 625-24 w pobliżu Zamku, Starego Miasta, teatrów i gmachów reprezentacyjnych. Polecane pokoje od zł. 4,50 Dla stałych gości zniżki. — Czysta, wygodna, czystość.